

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Instrvctio R. P. Bartholomæi Riccii Societatis Iesv
Theologi De Modo Recte Meditandi De Rebus Divinis**

Ricci, Bartolomeo

Mogvntiæ, 1605

3 De modo excitandi actus voluntatis versantes circa malum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59608)

tum est, vt cum fures desperant se erepturos thesaurum, cum animaduertunt portas ita obfirmatas, vt impossibilis sit aditus. Et cū quondam Tyranni desperarunt se martyres adducturos ad sacrificandū idolis, eo quod viderent eos in atrocissimis tormētis perferendis non solum esse infractos, sed etiam lætissimos: quemadmodum accidit S. Laurentio illudenti tortoribus, & s. Tiburtio, qui cum nudis plantis premeret ardentēs prunas aiebat se calcare flores & rosas. Et S. Agatha cum duceretur ad supplicia, fatebatur se tam æquo animo ire, ac si iret ad nuptias.

De modo excitandi Actus voluntatis qui versantur circa malum.

C A P. III.

ET si Voluntas, vt dictum est naturaliter refugiat malum bono naturali repugnans, non tamen ita refugit malum morale, vt experientia doctus Apostolus affirmat his verbis. *Non quod volo bonum, hoc ago, sed quod nolo malum.* Malum hoc loco vocatur, quod apprehēditur tanquam malum, licet reuera non sit tale.

Rom. 7.

I. **A**CTVS est OPIVM, quod non est aliud quam

Luc. 14.

quam displicentia quædam, vel aversio à malo. Pro malis autem ea omnia censere debemus, quæ nos retrahunt ab amore Dei super omnia, atque ideo odio prosequenda secundum cœlestia monita Christi saluatoris. In hunc sensum B. HIERONYMVS exponit illa verba Christi apud Lucam. *Qui non odit patrem suum, & matrem, & fratres & sorores, & filios: adhuc autem & animam suam, non potest meus esse discipulus.* Et quia vera est MAXIMA, nemo laeditur nisi à seipso, debemus etiam odisse nos ipsos. Concitare autem possumus odiū in nos, considerādo primo quod Dominus ipse in allatis iam verbis ad id sit nos cohortatus, dicēs. *Adhuc autem & animam suam.* 2. respiciendo in præmiū apud B. Ioannem promissum. *Qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam æternam custodit eam.* 3. perpendēdo, quoties caro nostra aditum obstruxerit Spiritui sancto: sicut possimus omnes dicere cum S. Paulo. *Sentio aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ.*

Ioan. 12.

Rom. 7.

II. ACTVS est FUGA, desiderio oppositus. Sicut enim cum amor est vehemens, mox nascitur desiderium, sic cum odium peccati est magnum, mox oritur affectus FUGÆ, si res facilis sit, nā si ardua sit, obrepit TIMOR.

III. ACTVS

III ACTVS est TIMOR qui vt dixi, obrepit, cum malum tam graue occurrit vt videatur expugnari non posse Iuuabit nos ad timendum castigationes diuinas, si cōsideremus, quod Dominus hunc timorem apud Mat- *Matt. 10.* thæum nobis consuluerit. *Nolite timere eos qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere, sed potius timete eum, qui potest & animam & corpus perdere in gehennam, id est, in gehennam; qui sunt obnoxii peccato mortali: vel in Purgatorium, qui veniali. cuius poenę quoq; sunt acerbissime iuxta illud apud Iob. Misereamini mei, misereamini mei, *Iob. 19.* saltē vos amici mei, quia manus Domini tetigē me.* Deinde iuuabit etiam ad eundē timorē, si perpendamus, quam grauius Dominus homines castigat propter peccata, vt totū mundum diluuiō, & quinque vrbes incendio. Debet quoq; pietatis studiosus & religiosus timere spirituales castigationes, quib. DEVS solet punire ignauos & tepidos, de quibus fusius infra.

IV. ACTVS est AVDERE, quo affectu utimur, cum malum impendens est magnum & arduum, sed tamen quod superari queat. Atq; hic actus homini spiritali est necessarius: difficile enim est seipsum vincere, & cōtra naturam ad recreationes & commoditates

ditates pronam perpetuo pugnare. *Nemo enim,*

Eph. 5. *ut scribit Apostolus, carnem suam in-*

Eccl. 2. *quam odio habuit, sed eam fouet & nu-*

trit. Hanc difficultatem fortasse innuit Sa-

lomon, cum in Ecclesiastico dicit: *Cogitavi*

in corde meo ABSTRAHERE carnem meam à

Sino. Vox enim illa significat abstractionem

violentam. Hanc audaciam in corde

suo sentit Apostolus, cum scriberet ad Phi-

Phil. 4. *lipp. Omnia possum in eo, qui me confortat.*

V. Est IRA, & est voluntas acceptam iniu-

riam vindicandi. Et quoniam quicumq; pec-

cat, sibi iniuriam facit, & se offendit, iuxta

Mat. 10. illud B. Matthæi: *Inimici hominis domestici*

eius. ideo quilibet tenetur castigare seipsū,

& iniuriam sibi factā vindicare. Nam si vera

est maxima Aristotelis, *Contraxiorū eandem*

esse disciplinā, Et illa B. Gregorii sententia:

S hom.
30. in E-
uang.

Signum dilectionis exhibitio est operis, debet

quiuis re ipsa quoq; per affectum iræ demō-

strare odium amorī contrariū. Hinc enim

tot sancti commoti sunt ad tātam seuerita-

tem ieiuniorū, ciliciorum flagellorum toto

vitæ tempore continuandam. Hinc S. Ma-

ria Magdalena etiam si ex ipsius Dei ore au-

disset sibi omnes præteritæ vitæ lapsus con-

donatos, tamē in vindictam eorum, tam a-

speram, tamq; diuturnā pœnitentiā vsq; ad

extremum vitæ spiritū egit. Prodest quoq;

ad con-

ad concitandam hanc piam indignationem in nos si consideremus, peccatis nostris offensam esse diuinā maiestatem, tam bonam, largam, potentem & liberalem, quæ tot beneficiis nos totos sibi deuinxit

VI. & extremus Actus est TRISTITIA, quæ est cruciatus quidam & dolor in animo obortus, tum ob scelera commissa, tum quod ea non debita seueritate, quam feruens prudentia & discretio postulet, in hoc mundo castigemus. Ad obtinendū autem primum, id est dolorem de peccatis commissis, non parum iuuabit, si foeditatē eorū consideres, & in quam miserabilem statum, ex quo tuis virib; in æternū emergere nō queas, te vltro deturbaris. Deinde si perpēdas sola peccata tua causam dedisse morti filii Dei, cum Pater æternus per Isaiam dicat. *Propter scelus populi mei percussit eum.* Quoniam verò sub *Isa. 53.* hoc doloris affectu, continetur quoq; affectus cōpassionis, dicam breuiter aliquid de ipsa. Primū ergo dico, hunc maximè optari ab iis, qui meditatur de passione factatissima Christi crucifixi nec mirum, quia illum exigit ipse à nobis apud Ieremiam clamans: *Thren. 1.*
O vos omnes, qui transitis per viam, attendite & videte, sicut est dolor, sicut dolor meus.
 Et e contrario lamentatur in Psalmis de defectu huius affectus. *Sustinui, quia simul* *Psal. 68.*

mecum contristaretur, & non fuit, & qui consolaretur, & non inuenit.

*HANC compassionem excitare solent considerata sedulo circumstantiæ hæc *Quid, Quare, Pro quibus, & quantum &c.* Christus passus sit. Et si hæc non sufficerent, *Scim c. 2.* sequi potes consilium B. Bonauenturæ ita scribentis *Facies tibi vnum bonum flagellum non multum afflictiuum, & non nimis leue, & in abscondito egregiè te flagella, non parcet corpori, donec bene fuerit perfusum dolore. Et tunc, cum illo senties dolores, ad Christum passum dirige cogitatum tuum. Et non dubites, quod istud remedium multum valet, quia per passionem addiscit homo compati patienti.**

ILLUD deniq; monendum restat, cum voluntas sit potentia spiritalis, & non corporalis, dictos affectus non sentiri sensibilibiter, sicut sentiuntur in appetitu sensitiuo, qui est corporalis & materialis. Quanquam negandum non est, ob arctissimum vinculum, quo colligatæ sunt duæ illæ potentie nonnunquam euenire, vt cum vehementes sunt affectus; altera alteram vicissim commoueat. Hinc est vt ingens lætitia animi prouocet risum, & contra mœstitia gemitum & planctum. Talis affectus excitatus est in animo B. Petri, quando recordatus est sui lapsus.

lapsus. nam, vt est apud B. Matthæum, *exiit Matt. 26*
foras, & fleuit amarè. Sed & illud scire te vo-
 lo tristitiam nobis oboriri non solū ex ma-
 lo quod incurrimus, sed etiam ex boni, in-
 uentia cetera, & impedimentis obiectis, quo-
 minus bono sperato frui possimus.

*Qui horum affectuum conueniant cui-
 que statui vitæ spiri-
 tualis.*

C A P. IV.

NON dubium est affectum DOLORIS pro-
 prium esse Incipientium, quia versamur
 in via Purgatiua, cuius exercitium præfigu-
 ratum est in Iob quando vulneratus sede-
 bat in fimo. *Egressus, inquit scriptura, Sa. Iob. 2.*
tham à facie Domini, percussit Iob huncere pes-
simo à planta pedis & usque ad verticem eius, quo-
testa saniem radebat sedens in sterquilinio. vbi
 vox SEDENS significat longiorem moram, vt
 intelligat Incipiēs se, debere in sterquilinio
 mortificationis & purgationis suorū pec-
 catorum non breui tempore, sed longiori
 immorari, donec pœnitentiæ dolore om-
 nem superioris vitæ squalorem abraferit,
 perturbationesque animi pristinas, & malas
 O incli.